

IV.'ün yeniden inşası: Yeniden inşa dinamikleri ve Ortodoks Troçkizm'in alanı

Cemre Sava - Murat Yakın

“Tarihimizdeki dönüşümlerin tümü, sınıflar mücadelesindeki ve dünya politikasındaki büyük gelişmelerin derin yansımalarından kaynaklanmıştır. Genel anlamda proleter kökenli olmayan ve işçi sınıfının büyük devrimci seferberlikleri içinde yetişmemiş önderlikler üzerinde ağır tahribatlara yol açan bu büyük gelişmeler, nihayetinde bölünme ve birleşmelerimizin olduğu kadar ilerleme ve gerilemelerimizin de kaderini tayin eder.”(1)

Nahuel Moreno

Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez'in 19-20 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirilen PSUV (Venezüella Birleşik Sosyalist Partisi) kongresinde yapmış olduğu Beşinci Enternasyonal'in kurulması çağrısı geniş bir “sol yelpaze”de karşılık buldu. Bu sorunu heyecan verici bir gelişme olarak gündemlerine alan sol yelpazenin bileşenleri arasında Meksika'yı 60 yıldır Bonapartist bir baskı rejimiyle yöneten Kurumsal Devrimci Parti'nin, Küba'da kapitalizmin yeniden inşasını bizzat üstlenen Küba Komünist Partisi'nin, Nikaragua, El Salvador ve Ekvator'daki eski gerillacı akımların, Portekiz'de Sol Blok'un, Almanya'da Sol Parti ve Fransa'da Sol Parti'nin yer alması hiç şaşırtıcı değil. Bu akımların ortak paydası, burjuvazinin dolaylı ajanları olarak oynadıkları rolle, işçi sınıfının devasa kalkışmalarını tarumar eden Stalinizmin, sosyal demokrasinin ve silahlı reformizmin kılıç artıkları olmaları. Venezüella'da gelişmekte olan yeni burjuvazinin ulusalcı eğilimini kendine cisimleştiren Chavez'in “Beşinci Enternasyonal” çağrısıyla heyecanlanan kesimlere Dördüncü Enternasyonal (DE) saflarında Birleşik Sekretarya gibi akımların da katılımı resmi tamamlamakta.

Bu çağrı gündeme geldiğinden beri artık var olmayan(!) DE'nin tarihin saygın sayfalarında yerini alması gerekliliğine, güçlerin daha yığınsal ve "kapsayıcı" bir platformda bir araya getirilmesinin elzem olduğuna dair tartışmalara tanık olunmakta.

Bu, içerikten yoksun ve sinik eğilimin temsilcileri açısından bir enternasyonalin politik ve metodik bir sürekliliğin temsilcisi olması zaruri değil. "Radikal demokrasinin" temsilcileri açısından, tartışma bir kez tarihsel ve programatik bağlamından kopartıldığı için DE'nin yeniden inşası çizgisi, bu kesimler için anlaşılabilir ve kabul edilemez bir ısrarcılığın/sekterliğin göstergesine indirgenmekte. Bu nedenle Lenin, Troçki gibi önderler, kapanmış bir çağın romantik, saygın ve artık geride bırakılması gereken figürleri olarak tarih müzesindeki seçkin yerlerini almalı, geçiş programı anlayışı, bürokrasiye karşı mücadele, proletaryanın devrimci diktatörlüğü, taktikler, stratejiler ve ilkeler bütünü sorunu umarsız bir sessizlikle geçiştirilmelidir.

Tarihin ilerletici gücünün sınıf mücadeleleri olduğuna dayalı çizginin yerine, söylem yoluyla bir araya getirilmiş çeşitli toplumsal kimliklerin "radikal demokrasi" yolundaki mücadelelerini oturtan bu anlayış özünde bir özgürleşme projesi olduğu tezlerine yaslansa da sosyalizmden ziyade liberalizme yakın durmakta.

Görüleceği gibi, 2008 krizinin etkisini tüm yakıcılığıyla hissettirdiği, sınıf hareketinin geleneksel mücadele yöntemleriyle yeniden dünya sathında belirleyici bir güç olarak kendini göstermeye başladığı koşullarda, gerici önderliklerin kitle denetimi açısından etki ve alanlarının daralmış olması, doğrudan enternasyonalist ve devrimci bir önderlik inşasının gerekliliğini savunanların önünü açmış değil. Neoliberalizme tepki olarak açığa çıkan hareketlerin Chavez türü ulusalcı üçüncü yol projelerinden, proletaryaya atfedilen rolü artık yeni toplumsal kesimlere ve bu kesimlerin her birinin ittifakından çıkacak sinerjiye yedekleyen radikal demokrat kavrayışa geniş ve dağınık bir kümeyle karşı karşıyayız.

Öte yandan DE'nin bugün oldukça zayıf ve parçalanmış olduğu bir gerçek ve bu

gerçek bir dizi nedene dayanmakta. Öncelikle DE, kendisinden önceki enternasyonallerden farklı olarak dünya devriminin yükseldiği bir aşamada değil, sosyal demokrasinin ve Stalinizmin ihanetleri sonucu dünya işçi sınıfının ard arda yenilgiler aldığı bir dönemde devrimci Marksist geleneği ve sürekliliği yaşatabilmek amacıyla inşa edilmişti. Karşı devrimci önderliklerin tüm saldırılarına karşın, DE bu görevi yerine getirmiştir. Dahası tarihsel gelişmelerin ışığında bütünüyle doğrulanan ve halen gerçekleştirilmeyi bekleyen bir program anlayışına sahiptir. Önümüzdeki dönemde gerçekleşmesi muhtemel devrimci seferberliklerin zaferinin ve burjuvazinin nihai olarak mülksüzleştirilebilmesinin yegâne garantisi bu programdır.

Yeni Bir Enternasyonal İçin Mücadele

Troçki hayatının en büyük eseri olarak değerlendirdiği DE'yi 1938 yılında inşaaya giriştiğinde günümüzde de kimi kesimlerce paylaşılan ağır eleştirilere maruz kaldı. Sınıf hareketinin karşı karşıya bulunduğu derin politik karmaşa ve ağır yenilgiler döneminde son derece zayıf güçlerle ve özellikle de Stalinizm gibi etkin bir aparat karşısında başarı şansı yok denecek kadar azdı. DE'nin adeta başarısızlığa/etkisizliğe mahkûm doğduğunu iddia eden birçok kesim açısından yeni bir enternasyonal, ancak sınıf mücadelesindeki şiddetli alt üst oluşların bir ürünü olabilirdi. Oysa Troçki'ye göre DE, zaten sınıf mücadelesinin tanık olduğu en muazzam alt üst oluşlardan birinin kaçınılmaz sonucu olarak inşa edilmekteydi; Zira DE, bir yanda Faşizmin diğer yanda Stalinizmin varlığıyla belirlenen en büyük karşı devrimci sürecin bir ürünüydü. **(2)**

Stalinist tahribatın sonucu olarak Bolşevik Parti'nin çöküşü neredeyse eşzamanlı olarak Üçüncü Enternasyonal'in (ÜE) çözülüşünü beraberinde getirmiştir. ÜE'nin başta en güçlü seksiyonu olan Alman Komünist Partisi olmak üzere hiçbir ulusal partisi bu yozlaşmaya karşı, zamanında Bolşevik Parti'nin İkinci Enternasyonal'in çöküşü karşısındaki rolünü üstlenme kapasitesini gösteremeyecekti.

Ekim Devrimi'yle taçlanan enternasyonalist devrimci bir önderlik inşası çizgisinin aldığı bu ağır yenilgi 1933 yılından itibaren en korkunç sonuçlarına ulaştığında,

Troçki yaşamının en belirleyici tutkusuna dönüşecek sonuca ulaştı; Bolşevik mirasın üzerinde yükselen yeni bir devrimci önderliğin inşası. Zira dünya partisi olmaksızın ne ulusal devrimci önderliklerin ne de iktidarın zaptını hedefleyen büyük devrimci işçi partilerinin gelişmesi mümkündür.

Bir konuyu açıklığa kavuşturmakta yarar var, Troçki DE'nin inşasına girerken hareketin geniş yığınlar karşısındaki izole konumunun bilincindeydi. Ne var ki, bu konumun kısa süre sonra değişebileceğini öngörmekteydi. Ona göre DE kurulmamış olsa, Bolşevik metodolojiyi referans alan devrimci örgüt ve program anlayışının tüm izleri Stalinizm ve faşizm tarafından kesin olarak silinecekti. **(3)**

Onu hayalcilikle suçlayan pek çok kesimin aksine, tarih, sınıflar mücadelesindeki dengeleri tümüyle dönüşüme uğratacak, dünya çapında bir savaşın yaklaşmakta olduğunu olanca berraklığıyla tespit etmiş olan Troçki'yi haklı çıkartmıştır. Unutmamak gerekir ki, onu eleştirenlerin sıklıkla önemsizleştirmeye özen göstermesine karşın, Troçki hiçbir zaman yeni enternasyonalin kitlesele bir etki kazanmasını oluşacak dengelerden hareketle otomatikleştirme eğiliminde olmamıştır.

II. Dünya Savaşı'nın ardından, faşizmin yenilgiye uğratılması dünya tarihinde o güne dek tanık olunmuş en devrimci dönemlerden birine yol açmışsa da bu DE'nin değil, Ekim Devrimi'nin ve faşizme karşı mücadelenin itibarını kendiyile özdeşleştiren Stalinist bürokrasinin etkinlik kazanmasına zemin sunmuştur. Bu yeni gerçeklik, DE'yi uzun yıllar boyunca yalnızca izolasyona değil, aynı zamanda marjinalliğe sürükleyecek nesnel bir faktöre dönüşecektir.

Yeni önderliğin hataları da bu nesnel faktöre eklenen öznel öğeler olmuştur. Savaşın ardından oluşturulan yeni önderliğin izleyeceği çizgi, kuruluş yıllarında kısa süreceği beklenen bu kitlelerden uzak görünümü değiştirmek bir yana daha da derinleştirerek, DE'nin devrimci programını kitlelerle buluşturma girişiminin birkaç on yıl daha ileri atılmasına yol açtı. Hareketin uzun yıllar içine kapanmasına neden olan zayıflığın sebebi ise "Revizyonizm"di.

Elverişsiz koşulların ve giderek alan kazanmaya başlayan karşı devrimci aparatların ağır basıncı altında deforme olmaya, devrimci Marksist ilkelerden çok izlenimci ve adaptasyoncu (uyarlanmacı) tutumlar geliştirmeye eğilimli bir önderlik çizgisi, hareketi on yıllar sürecek ve kimi kesimlerce bıktırıcı olarak tarif edilen bir parçalanmalar, tahrifatlar - Komünist Partiler içinde derin uyuma taktikleri, önce gerillacı ve ardından Avrokomünist akımlara uyarlanma çizgisi, proletaryanın devrimci diktatörlüğü çizgisinin programdan çıkartılarak "sosyalist demokrasi" ilkesinin sahiplenilmesi- silsilesinin içine sokacaktı.

Aslına bakılırsa, Troçki'nin ölümünün ardından oluşan yeni DE önderliği -Michel Pablo, Ernest Mandel- savaş sonrası devrimci seferberliklerde Komünist partiler saflarında toplanan kitleler karşısında marjinalce tutumlar geliştirmediler. Aksine niyetleri marjinallikten kopmaktı. Ne var ki, bu amaca Troçkist programla çelişen bir yönelişle ulaşmaya giriştiler. Tüm Troçkistleri Stalinist önderlikleri yönlendirmek üzere komünist partilere katılmaya çağırdılar. Bu çizgi zirve noktasına 1953 yılında Doğu Almanya işçi sınıfı Stalinist bürokrasi yönetimine karşı ayaklandığında vardı. İşte o an Pablo ve Mandel önderliği politik ve objektif açıdan kitlelere karşı bürokrasinin hükümetinin yanında yer aldı.

Uluslararası Troçkist hareketi yol ayrımına getiren 1952 Bolivya Devrimi sırasında da Troçkizm marjinal bir konumda değildi. Aksine, gelişen devrimci süreçte DE, Bolivya seksiyonu POR (Devrimci İşçi Partisi) geniş yığınlar nezdinde etki kazanmıştı. Dahası yüz binden fazla silahlı işçi ve köylüden oluşan devrimci milisler üzerinde hayati bir belirleyiciliğe sahipti. Ne var ki Pablo ve Mandel'den oluşan DE önderliği bir kez daha kitlelere ulaşabilmek adına Troçkist programın dışında arayışlara yöneldi. DE önderliği utanç verici bir biçimde burjuva MNR hükümetine eleştirel destek verdi. Bu tutum, Troçkizmin bir devrim esnasında yüzleştiği ilk ihanet olarak tarihe yazılacaktı.

Nitekim 1979 Nikaragua devrimi sırasında da devrimci Troçkizm kendi alanını yaratmayı başarmıştı. Diktatör Somoza'ya karşı FSLN önderliğinde ayaklanan yığınlar yeni bir devrimci seferberliğe yol açtığında Moreno önderliğindeki Bolşevik Hizip, FSLN'ye politik değil ama askeri destek şiarıyla Simon Bolivar Uluslararası Tugayları'nı örgütlemeye girişti. Sosyalist devrimi ilerletmek ve DE'yi

bu ülkede inşa etmek doğrultusunda çarpışmalara katılan Tugay, ele geçirdiği kentlerde sendikalar ve sınıf hareketinin burjuva çizgiden bağımsızlaşmasına önyak olacak mücadele organları kurmaya, karşı devrimcileri cezalandırmaya giriştiğinde FSLN önderliğiyle zorunlu bir çatışma açığa çıktı. Troçkist devrimciler FSLN önderliğince tuzağa düşürülüp Panama'daki işkence evlerine gönderildiğinde Amerikan SWP önderliği ve BS çoğunluğundan bir delegasyon, aşırı solcu olmakla itham ettikleri kendi yoldaşları yerine FSLN önderliğine politik destek sunmak üzere başkent Managua'ya bir delegasyon yollamaktaydı.

Tüm bu örneklerde görüleceği üzere, Michel Pablo ile başlayıp Ernest Mandel önderliğine süreklilik içeren bir marjinallikten kopuş arayışını teslim etmek gerekir. Ne var ki, bu yönelim tarihsel bir düzlemde Troçkist programdan kopmak pahasına mümkün olabilmıştır. Kitle hareketinden uzak kalmamak adına o hareketlere yön veren karşı devrimci aparatlara teslimiyet/uyarlanma çizgisi, yıllar içerisinde evrim geçirerek kristalize olmuş; dahası, hareketi, devrimci hatta süreklilik arz eden, değişik deneyimlerin harmanlandığı, birleşik ve enternasyonalist bir önderlik inşasından yoksun bırakmıştır.

Ortodoks Troçkizmin Kaynakları

Uluslararası Troçkist hareket, faşizm ve Stalinizm gibi son derece güçlü aparatlar karşısında proleter devrimci programı yaşatabilmek için kahramanca bir savaş yürüttü. Dünya savaşı sona erdiğinde ise bizzat Troçkist hareket tarafından ön görülmüş devrimci yükseliş dalgası yeni enternasyonalin yerine Stalinist aparatın önünü açmıştı. Hareketin bir süre daha yığınlardan izole olmasına yol açacak bu nesnel etmenin yanı sıra, kendisini ancak Bolşevizm ile özdeşleştirerek ayakta kalabilecek Stalinizmin, Bolşevik mirasın yaşayan son büyük temsilcisi Troçki'yi daha savaşın başında 20 Ağustos 1940 tarihinde alçakça katletmiş olması, DE'yi yeni yükseliş sürecinde belirleyici bir güç olmaktan alıkoyacak öznel bir darbe anlamı taşıdı. Savaş sonrası dönemin başlıca Troçkist önderlerinden Arjantinli Nahuel Moreno'nun ifadesiyle Troçki'nin önderliğinde DE devasa bir kafa-Bolşevik mirasın yaşayan son büyük temsilcisi- ve kadrolarının zayıflığı düzeyinde bir cüce gövdesiyle doğmuştu. Ne var ki, önderliğinde ilk muzaffer işçi devletinin ve işçi ordusunun lideri Troçki bulunmaktaydı.

Troçki'nin ölümüyle başlayan gerileme, Dört açısından niteliksel önemdeydi. O dünya devriminin sevk ve idaresine ait yarım yüzyıllık bir tecrübenin kristalize olduğu bir kişiydi ve onun yokluğu Dört açısından, yarım yüzyıllık bir gerileme anlamına gelmekteydi.

Ölümünün ardından Dört, başlangıç noktasına, neredeyse sıfır noktasına geri döndü. Görece zayıflığı, mutlak bir zayıflığa dönüştü. Aşırı derecede zayıf ama anıtsal bir önderliğe sahip bir uluslararası örgütten, baştan ayağa, her düzeyde zayıf bir örgüte dönüştü.(4)

Stalinizmin yol açtığı ihanetler ve hayal kırıklıkları dünya işçi hareketinde derin bir paralizasyona yol açmıştı. Bolşevizm deneyiminden etkilenen geniş bir öncü kuşağın faşizme karşı mücadele ve savaş koşullarında imha olmasının sınıf belleğinde uzun yıllara yayılan bir tahribata/kopuşa yol açması kaçınılmazdı. Bu tahrip edici koşullar altında başta Martin Monat, Marc Bourhis, Abraham Leon, Pietro Tresso, Arpen Tavityan, Julian Casanova, Marcel Hic olmak üzere sınıf mücadelesi deneyimine sahip, yüzlerce DE önderi, Avrupa'daki direniş mücadelesinin örgütlenmesine girişti.

Yeraltı mücadelesinin en yetkin deneyimlerini sunan örnek savaşlarıyla sabotaj eylemlerinden, grevlere, partizan savaşından, parti inşasına geniş bir yelpazede etkin olan bu kadroların savaşta eşsiz tecrübeleriyle birlikte yitirilmeleri, DE'nin sonraki inşa yıllarına damgasını vuracaktı.

DE'nin bu zorlu ilk yıllarında, James P. Cannon önderliğindeki Amerikan Sosyalist İşçi Partisi (SWP) ya da Çin'de Chen Duxiu ve Vietnam'da Ta Thu Thau gibi aynı zamanda kendi ülkelerindeki Marksist hareketin kurucuları görünümündeki önderlerin etrafında kümelenen işçi öncülerinin dışında, DE partilerinin önderliklerinin profilini büyük ölçüde zayıf, entelektüel marjinaler, işçi sınıfına yabancı sektörler oluşturmaktaydı.

II. Dünya Savaşı sona erdiğinde bugün Ortodoks Troçkizm olarak adlandırdığımız

politik kapsamın da sınırları nesnel açıdan belirginleşmeye başlamıştı. Yeni yükseliş dalgasıyla beraber DE'de program ve önderlik inşası açısından yeni bir gerçeklikle yüzleşecek, hareket sonraki 60 yıla damgasını vuracak bir yol ayrımının eşiğine gelecekti. Kuşkusuz bu süreç birdenbire yaşanmadı. Aksine çeşitli evrimlerden geçerek, metodolojik farklılıkların kristalize olduğu bir zeminde somutlandı.

Hareketin Avrupa merkezli partilerinin 1944 ve 46 yıllarında gerçekleştirdikleri konferansları dışarıda bırakırsak dünya ölçeğinde dağınık durumdaki DE'ci güçlerin, savaş sonrası gerçekliğe programatik yanıtlar geliştirmek amacıyla yeniden bir araya gelmeleri 1948 yılını buldu. Savaş sonrası dönemde marjinalliğin ve yükselişe geçmekte olan Stalinist ve küçük burjuva kökenli karşı devrimci aparatların basıncı altında türlü politik deformasyonlara yatkınlık kazanan Batı Avrupa merkezli yeni önderliğin yol açacağı tahribatın etkileri günümüze dek sürdü.

Başta Amerikan SWP'si olmak üzere izolasyon koşullarına adeta içgüdüsel bir tepkiyle sınıf hareketine yönelen bir dizi Latin Amerika partisinin eşitsiz ve bileşik bir seyir halinde geliştireceği dinamik günümüzde Ortodoks Troçkizm olarak adlandırılan akımın ana kaynaklarını oluşturdu. Akımın belirleyici yönü, Fransız PCİ, Amerikan SWP, Arjantin PST örneklerinde görüleceği gibi sınıf hareketinde kalıcı mevziler kazanmış partilerden oluşmasıyla belirleniyordu. İngiliz WRP ve Pierre Lambert öncülüğündeki Fransız kökenli OCİ gibi sınıf seferberliklerinin yoğunlaştığı bazı etaplarda DE içinde devrimci Troçkist bir önderlik ve çizgi geliştirme mücadelesine yakınlaşan kesimler olduysa da bu hedef doğrultusunda kalıcı bir mücadele hattı asla örülemedi.

Pablo -Mandel revizyonizmi 50'li yıllardan itibaren, enternasyonal derin ve süreklilik arz edecek bir krize sokarken, aynı zamanda buna karşı gelişen güçlü bir direnişin temellerini de atmış oldu. Ne var ki, bu mücadele açığa çıktığı ilk andan itibaren uluslararası bir merkezden, dahası sınanmış bir önderlikten yoksun olarak doğdu. Bu durumun belirleyici sonuçları olacaktı. Giderek etkinlik kazanacak revizyonist tahribata karşı mücadele, ulusal, bölgesel ve parçalı bir karakter arz ediyor, ileriki yıllarda SWP örneğinde görüleceği gibi ulusal Troçkist

eğilimler taşıyordu. 1953 yılında o güne dek işçi hareketindeki ağırlıklı pozisyonu ve militan mücadele kavrayışıyla, en prestijli Troçkist partilerin başında gelen Amerikan SWP'sinin Pablocu revizyonizme karşı açtığı bayrağın etrafında Fransız seksiyonu PCİ -Enternasyonalist Komünist Parti- ve bir dizi Latin Amerika partisinin toplanmasıyla önemli bir imkân da doğmuş oldu.

Ne var ki, Pablo önderliğinin karşısında oluşturulan ve o dönemdeki Troçkist hareketin yüzde 80'ini saflarında toplayan UK (Uluslararası Komite) ufku ulusal basınçlarla sınırlanmış SWP'nin etkisiyle yükseliş halindeki karşı devrimci aparatlara yönelik uyarlanmacı/tasfiyeci bir eğilim taşıyan Pablo önderliğine karşı basit bir birleşik cephe kimliği taşımanın önüne geçemedi hiçbir zaman. UK, DE'yi Troçkist metodoloji ve işçi sınıfı devrimciliği temelinde yeniden inşa edebilmek için ihtiyaç duyulan sağlam ve merkezi bir uluslararası önderlik rolünü üstlenemezken, Latin Amerika partileri, SWP'nin değişik ulusal Troçkizmlerin toplamından oluşan federal bir uluslararası merkez anlayışına karşı sistematik bir mücadele verecekti.

Latin Amerika: Uzun Yürüyüşün Merkezi

DE içinde revizyonist çizgiye karşı gelişen direnişin, eşitsiz ve bileşik gelişiminin en canlı deneyimleri 50'li yıllardan itibaren başta Arjantin olmak üzere bir dizi Latin Amerika ülkesinde yaşanmaya başladı. Nahuel Moreno'nun 1943 yılındaki ilk politik metni olan "Parti" broşüründe ifade ettiği, "*Dün olduğu kadar bugün de acil görevimiz, proletarya öncüsüne yaklaşmak ve bizi bu hattan oportünistçe uzak tutmaya dönük tüm girişimleri reddetmektir*" çizgisinde somutlaşan bir dinamizm içten içe gelişmekteydi.

Marjinal Troçkizme bir tepki olarak Moreno'nun etrafında 1944 yılında bir araya gelerek GOM (Marksist İşçi Grubu) saflarında harekete geçen bir avuç işçi militan Buenos Aires barlarına gömülmüş durumdaki bohem Troçkizmden nihai olarak koptu. Ülkenin o dönemdeki başlıca işçi mahallelerinden Villa Pobladora'ya yerleşen grup, 80'li yıllara gelindiğinde dünya Troçkist hareketinin hem en güçlü partisi MAS'ı (Sosyalizme Doğru Hareket) inşa etmiş hem de SWP'nin

üstlenemediği zorlu görevi üstlenerek, Latin Amerika'dan Avrupa'ya revizyonizme karşı devrimci Troçkist ilkelerde direnen sektörlerin uluslararası ölçekte bir araya getirilmesini sağlamıştı.

Moreno tarafından kurulan ilk yapılanma olan GOM 1944-48 yılları arasında enternasyonalizm açısından o dönemdeki Troçkist hareketin genel özelliklerini paylaşmaktaydı. Hareket, tüm dünyadaki sınıf mücadelelerini destekliyor ve dahası DE'yi sahiplendiğini vurguluyordu. Ne var ki bu el yordamıyla atılan ilk adımlarda GOM'un fiilen DE'nin inşasının bir parçası olduğu söylenemezdi. Bu panaroma Moreno'nun 1948 yılında delege olarak DE'nin ikinci dünya kongresine katılmasıyla köklü bir biçimde değişti.

Bu aşamayla birlikte Moreno'nun çabalarının merkezine, yalnızca bir ya da bir dizi ulusal parti inşa etmek yerine tüm ulusal devrimci partileri bir devrimci program ve önderlik inşası çizgisi doğrultusunda bağrında toplayacak bir enternasyonal inşa etmek çabası oturdu. 1956 yılında Moreno önderliğinin Peronizmin hâkim olduğu Arjantin sendikaları içinde, MAO (İşçi Birliği Hareketi) aracılığıyla sınıf hareketinde elde ettiği güçlü mevziiler, akıma kıta ölçeğinde diğer partileri devrimci Troçkist ilkeler doğrultusunda uluslararası bir önderlik çabasında bütünleştirebilmenin koşullarını yarattı. 1957 yılında kurulan SLATO (Ortodoks Troçkizmin Latin Amerika Sekreterliği) etkisi kıtanın ötesine taşıyacak bir dinamik yaratarak sonraki 30 yıl boyunca ortodoks Troçkizmin sürekliliğini garanti altına alacaktı.

50 yılı aşkın mücadele deneyimi boyunca Moreno'nun DE içinde karşılaştığı ayrışmalar, güçlükler ve hatta iftiralara karşın, başka pek çok Troçkist önderin yolunu tutup, deklarasyoncu bir üslupla kendi enternasyonalciğini kurmaya girişmemiş olması, onun metodik kavrayışını açığa çıkartan bir örnek olarak vurgulanmayı hak ediyor.

Moreno, Peronizme ve Stalinizme teslim olan, dahası SSCB'nin ABD'ye bir atom bombası atması türü çağrılılarıyla DE'nin tüm itibarını iki paralık eden J. Posadas önderliğindeki grubun 1951 yılında DE önderliğince resmi Arjantin seksiyonu

olarak tanınması karşısında DE'den kopmayı gündeme almadı.

DE'nin bölünmesiyle, Pablo önderliğinin Stalinizme adapte olmasına karşı direnen Troçkist güçlerin Amerikan SWP'si önderliğinde 1953 yılında oluşturduğu Uluslararası Komite'ye (UK), akımıyla katılan Moreno, on yıl boyunca tek bir dünya kongresi gerçekleştirmediği halde bu komiteden de kopma çağrısında bulunmadı.

1963 yılında DE güçleri bir kez daha birleştiğinde, Moreno geçmiş dönemin her iki sektörce de sağlıklı bir bilançosunun çıkarılmamış olması nedeniyle muhalefet geliştirdi. Bu yerinde tutuma karşın ve üstelik bilanço talebi asla gerçekleştirilmeyecek olsa bile, bir yıl sonra kendi akımına bu uluslararası çerçevenin dışında kalmamak gerekçesiyle Birleşik Sekretarya'ya (BS) katılma çağrısı yaptı.

1969 yılına gelindiğine DE 9. Dünya Kongresi, pratikte Troçkizmle tüm bağlarını kopartmış olan gerillacı PRT'yi (El Combatiente) Arjantin resmi seksiyonu olarak onayladı. Moreno yine DE'den kopma girişiminde bulunmadı. Zira DE'nin uzlaşmaz bir savunucusu olarak onu devrimci bir programla tahkim etmenin mücadelesini vermekteydi.

Nahuel Moreno, devrimci hayatı boyunca yalnızca bir kez, 1979 yılında -yani Pablo ve Mandelci önderliklere karşı ortodoks Troçkist ilkelerden hareketle verilen mücadele dolu 30 yılın ardından- kopma çağrısında bulundu. Zira Nikaragua Devrimi'nin DE açısından da bir dönüm noktası olduğu bu dönem, yol ayrımını kaçınılmaz kılmıştı. BS çoğunluğu, Nikaragua devrimine aktif olarak katılan ve seferber haldeki yığınlar arasından, bağımsız bir sınıf politikası ve DE'nin bu ülkedeki inşası yolunda mücadele eden ve tam da bu nedenle FSLN önderliğinin tepkisini çeken Troçkist devrimcilere karşı FSLN önderliğini desteklemeyi tercih ederek uyarlanmacı çizgisini zirveye taşımış oldu.(5)

Kritik Eşik: 1980'ler

Moreno önderliğindeki Ortodoks akım, bu gelişmeler karşısında DE'nin inşası çizgisinden değil ama BS önderliğinden kopmuş oldu. Bir kez daha yeni bir DE "ilan etmek" yerine Troçkizmin devrimci ilkelerini sahiplendiğini ilan eden diğer uluslararası akımlara yöneldi.

Güçlerin Lambertizm ve BS'den kopan kimi sektörlerle birleştirilmesi sonucu önce Comite Paritario (İkili Komite) ve ardından 1980 Aralığı'nda Cİ(Cİ) (Dördüncü Enternasyonal Uluslararası Komite) kuruldu. Moreno açısından bu birleşmenin en hassas noktasını programatik ortaklık sorunu oluşturmaktaydı.

Hangi düzeyde yaşanırsa yaşansın tüm birlik süreçlerinde belirleyici olan sorun programdır. Tarihin üst düzeyde kanıtladığı üzere, Geçiş Programı'nı, Komünist Enternasyonal'in ilk dört kongresinin çizgisini ve sürekli devrim tezini kâğıt üzerinde savunuyor olmak yeterli değildir. Zira, akımımız içinde yüzleştığımız tüm revizyonist önderlikler bu tekstlere sadık olduklarını ileri sürmüşlerdir. Bu nedenle zorunlu görev, yukarıdaki temellerden hareketle Troçki'nin ölümünden sonra yaşanmış yeni fenomenlere yanıtlar geliştirebilecek devrimci bir program oluşturmaktır; Bolşevik değil, Stalinist bürokratik önderlikler (Mao, Tito, Ho Şi Min, Kim il Sung ve Doğu Avrupa'da Kızıl Ordu gibi) ya da küçük burjuva milliyetçi önderlikler tarafından (Castro gibi) burjuvazinin mülksüzleştirildiği ve işçi devletlerinin yaratılmasına yol açan devrimlerin zaferi gibi. Böyle diyoruz zira, Pablo'dan Mandel'e dek saflarımızda yaşanan revizyonizme kaynaklık eden ve kaçınılmaz olarak bu karşı devrimci aparatlara teslimiyete yol açan koşulları bu süreçler yaratmıştır.(6)

Tarih Latin Amerika ve Avrupa'da üstün bir güç konumuna erişmiş Ortodoks Troçkist hareketi ödüllendirecek gibidir. Zira 1980 yılında dünya devrimci süreci açısından her şey mümkün görünmektedir. Nesnel durum kitlesel devrimci Troçkist partiler inşa edebilmek için son derece elverişlidir. İran'da hem Sovyet bürokrasisi hem de ABD emperyalizmi tarafından desteklenmekte olan Şah rejimi devrilmektedir. Nikaragua'da Somoza diktatörlüğü alaşağı olurken Sandinist devrim zafere ulaşmıştır. İspanya'da Franco diktatörlüğünün son bulmasına yol açan devrimci krizin ardından, monarşi rejimi düzeni tesis etmekten uzaktır.

Aynı yıl yalnız Polonya'nın değil tüm Avrupa'nın en büyük sendikası olan Solidarnosc'un ikinci kongresi gerçekleştirilir. Bu kongrede, bürokrasi karşıtı devrimci sol ve sosyalist eğilimler sosyalist bir programla ve üretim araçları üzerindeki devlet mülkiyetine sahip çıkarak demokrasi için mücadele temelindeki kararların zafere ulaşmasını sağlarlar. Söz konusu çizginin temsilciliğini Ortodoks Troçkizmin saflarında yer alan işçi önderi Edmund Baluka üstlenmektedir ve Nahuel Moreno, Troçkist hareketin tarihinde Stalinist bürokrasiye karşı politik devrim çizgisinin en somut deneyimlerini yönlendirmektedir. Ne var ki aynı sektörler, küçük bir oy farkıyla sekreterlik seçimlerini kaybederler. Sendika sekreterliğine Lech Walesa ve ekibi geçecektir.

Bu dönemde, emperyalizm, kilise, Kremlin ve POUP/Jaruzelski(7) arasında kilit önemde görüşmeler gerçekleştirilir ve kontrollü bir geçiş konusunda anlaşmaya varılır. Polonya'daki bürokrasi -tıpkı diğer meslektaşları gibi- kapitalist restorasyon sürecinin inceliklerini öğrenmeye başlamışlardır. Bir yandan askeri aygıt işçi hareketi üzerinde korkunç bir şiddet uygularken, diğer yandan Walesa'ya ikinci kongre kararlarına ihanet etmesi ve böylelikle sürecin kapitalizme ve burjuva demokrasisine doğru yönlendirilmesine önderlik etmesi için fırsat sunulacaktır.

Bu durumun sonuçları Polonya'nın ötesine taşacak, dünya işçi sınıfının bilincinde ağır tahribatlara yol açarak etkisini neoliberal dönem boyunca sürdürecektir. Emperyalizm bürokrasiye koltuk çıkarak ölümcül bir işçi devrimi tehdidini bir süreliğine daha savuşturmayı başarmıştır.

Öte yandan Pierre Lambert yönetiminin 1981 yılında Fransa'da iş başına gelen sosyalist Mitterand hükümetini destekleyerek sosyalist partiye entrizm kararı almasıyla Ortodoks Troçkizmin inşası açısından tarihi bir fırsat da kaçırılmış olur. Böylece Lambert'in Fransız destekçileri hızla sosyal demokrasinin ve sendikal bürokrasinin uydusu haline gelecektir. Nahuel Moreno, bu yozlaşma karşısında bir yıl gibi kısa bir sürede on binden fazla militanı saflarına toplamış olan Cİ(Cİ)'den ayrılarak kendi akımıyla birlikte Ocak 1982 yılında LIT-CI'yi (*Liga Internacional de los Trabajadores-Cuarta Internacional* - Uluslararası İşçi Birliği-Dördüncü Enternasyonal) inşaya girişir. Bu inşaya güç verenler arasında

Lambertçi hareketten ayrılarak LIT-CI'ye katılan Venezüella'dan MİR, Peru'dan POMR gibi akımlar vardır.

LIT-CI'nin Kuruluşu: Uyarlanmaya ve Oportünizme Karşı Mücadele

İftira, tecrit, tuzaklar, işkence, hapis ve cinayet... IV. Enternasyonal düşmanlarından tüm bunları görmüştür. O, tüm bunlara rağmen ayakta kalmayı başarmıştır, bundan sonra da düşmanlarına rağmen var olmaya devam edebileceği gibi. Bugün başta programıyla, yüce amaçlarıyla, uğruna mücadele ettiği davaya bitmez tükenmez güveniyle silahlanmaktadır. Yarınsa gücü milyonların gücü olacaktır, programı milyonlar için çağdışı sosyal düzenin acılarından ve iğrençliklerinden kurtulmanın tek yolunu sunacaktır.(8)

IV. Enternasyonal Kuruluş Kararları broşürüne 1939'da yazılan önsöz bu cümlelerle sonlanırken, devrimci Marksizm yolunda uzun ve meşakkatli bir yola çıkılır. Kısa bir süre sonra düşmanları en ölümcül politik hamlelerinden birini yaparak Troçki'yi katledecek; ama bu cümlelerde de dile getirildiği gibi IV. Enternasyonal düşmanlarına rağmen var olmaya devam edebilecektir. Bir yandan karşı devrimci aygıtların darbelerine, diğer yandan kendi içinden sivrilen revizyonizm ve oportünizme karşı verilen mücadele boyunca çokça kan kaybedecek, zayıflayarak etkisizleşecek, fakat temsil ettiği gelenek ve dayanak aldığı program tarihsel olarak doğrulanarak güçlenecek, ve tüm bunlar yeniden inşa görevinin aciliyetini arttırmaya devam edecektir.

Bu aciliyete, buraya kadar aktardığımız sürecin hem ürünü hem de onun sonuçlarıyla mücadelenin aracı olarak Ocak 1982'de Nahuel Moreno tarafından kurulan LIT-CI yolu ile cevap verebilmek amaçlanmış; ve LIT-CI(9) 40 yıla yakın inişli çıkışlı deneyimi boyunca -yazının ilerleyen bölümünde dile getireceğimiz belli önemli eleştirilerimize rağmen- bu hedef doğrultusunda revizyonizme, onun uyarlanmacı eğilimlerine ve oportünizme karşı mücadelenin somutlandığı politikaların ve pratiğin taşıyıcısı olmuştur.

Moreno'nun Kuruluş Konferansı'ndaki konuşması da bu gerçekliğe işaret etmektedir:

...bu konferans dünya çapında etkisi olan, eski Bolşevik Hizip tarafından oluşturulmuş ve çoğunluğu eski CORCI'den olmak üzere başka kökenlerden gelen yoldaşların varlığı ile zenginleştirilmiş ve de güçlendirilmiş olan bu yegâne Troçkist akımın varlığını yansıtan bir politik gerçektir. Her yeni gerçek gibi bu da bir bileşimin ürünüdür.

*Biz güçlü de olsak güçsüz de olsak, geçmişimizde başarılar kadar hataların sorumluluğunu da taşıyor olsak Troçkizmin uzlaşmaz savunusu için çarpışan yegâne örgütlü Troçkistler isek bu durumda bugün bu toplantıda cevap vermemiz gereken ilk soru bu olmalıdır. Öncelikle, bu toplantının niteliğini ve önemini tanımlamak ile başlamalıyız. Lefebvre'nin diliyle konuşursak**(10)**, Ortodoks Troçkizm ifadesini bu toplantıda bulan bir gerçektir.**(11)***

LIT-CI'nin uyguladığı politikaların ve pratiğin bel kemiğini ise bu kongrede DE'nin inşa stratejisini dile getiren Kuruluş Tezleri oluşturmaktadır. LIT-CI'nin kuruluşunun ve 40 yıllık deneyiminin devrimci Marksizm yolundaki ayırt edici politik niteliğinin dayanak noktası bu tezlerdir.

Moreno tarafından kaleme alınmış, enternasyonal bir örgütün ve önderliğin inşasına duyulan ihtiyaçtan yola çıkan bu tezler öncelikle şu tespiti yapar: "Dünya sosyalist devriminin temel objektif ihtiyacı, -bürokratik değil- enternasyonal devrimci bir önderliğe duyulan temel sübjektif ihtiyaçta somutlaşmaktadır."**(12)**

Fakat bu önderliğin inşa süreci bir dizi nesnel ve öznel etkiler tarafından belirlenmektedir. II. Dünya Savaşı'nın getirdiği büyük yıkım, bunu takiben bir dizi ülkede kapitalizmin mülksüzleştirilmesi ile kurulan yeni bürokratik işçi devletleri... Karşı devrimci aygıtların güçlenmesi, ama aynı zamanda krizlerinin başlaması, Castrocu gerillacılık ve Maoculuğun kitleler için birer çekim gücü haline gelmesi, burjuva ve küçük burjuva milliyetçi hareketlerin gelişmeye

başlaması vb nesnel etkiler; DE geleneğinden gelen belli kesimlerce sınıf mücadelesinde yaşanmış her büyük gelişme karşısında bu süreçlerin bürokratik veya milliyetçi önderliklerine yönelik uyarlanmacı ve bunun sonucu olarak vardıkları tasfiyeci eğilimlerle birleştiği noktada enternasyonal devrimci bir önderliğin inşası yolunda bir dizi engel oluşmuştur.

Pablo'nun Stalinizme ve milliyetçi hareketlere yönelik uyarlanmasını, Birleşik Sekreterlik'in Castrocu gerillacılığa yönelik uyarlanması izlemiş, ardından, Lambert'in sosyal demokrasiye uyarlanması ile yüzleşilmiştir. LIT-CI, işte tüm bu uyarlanmacı eğilimler karşısında bürokratik ve milliyetçi önderliklerle mücadele çizgisinde diretmenin ve direnmenin sonucunda oluşmuştur.

Moreno bu durumu şöyle ifade eder:

Eğer LIT-CI'yi kurmazsak bu Birleşik Sekreterlik'te, Pablo'nun etrafında veya Lambert'in etrafında yapılanmış olan uluslararası revizyonizmin örgütlü olacağı ama bizim yani Ortodoks Troçkistlerin örgütlü olmayacağı anlamına gelecektir. Bu revizyonizmin zaferini ve kendi yenilgimizi kolaylaştırmanın başlıca yolu olacaktır çünkü bizim revizyonist düşmanlarımızı ve de büyük bürokratik aygıtları bozguna uğratmak için merkezi bir örgüte sahip olmaktan başka çıkar yolumuz yok.(13)

Bundan hareketle, LIT-CI, Kuruluş Tezleri'nde ortaya koyulan, demokratik merkezîyetçilik temelinde işleyen bir enternasyonal örgütün olmazsa olmazlığı tespitiyle, Dördüncü Enternasyonal'in yeniden inşası stratejik hedefi ile yol almıştır ve elbette bu yol, bu hedef doğrultusunda o ana kadar alınan tüm yollardan daha kolay olmamıştır.

1985'teki Birinci Kongre'de yapılan "dünya çapında devrimci bir durum" tespiti LIT-CI için yeni bir taktiği gündeme getirmiştir: asgari bir program etrafında Birleşik Devrimci Cephe. Moreno, Dünya Durumu Üzerine Tezler başlıklı metninde (1984) Enternasyonal'in programını ve bu programla Birleşik Devrimci Cephe arasındaki bağı şu sözlerle anlatır:

Kitlelerin Enternasyonal'ini inşa etmek için programımız, emperyalizmin, burjuvazinin ve bürokrasinin "sömürülenler ve sömürücüler arasında barış" karşı-devrimci programına dayanan kutsal ittifakına karşı, asgari bir devrimci programdır. Bu programın bütün eksenini sınıf mücadelesidir, başta yanki emperyalizmi olmak üzere, tüm dünyadaki ayrıcalıklı bürokrasi ve sömürücülere karşı dünyanın bütün sömürülenlerinin kesin zaferine dek sürecek amansız mücadele. Bu program, ulusal, uluslararası ve dünya ölçeğinde, devrimin zafer programıdır. Asgaridir; çünkü tümüyle Troçkist bir program değildir; dünya devrimi aşamasında, kitlelerin devrimci hedeflerinin birkaç noktasını sentezler. Ve bu nedenle de, program, bu hedefler için bilinçlenmeye başlayan öncünün özerk akımlarıyla Birleşik Devrimci Cephe'yi sağlamak ve kitleleri, onların önderliğini kazanabilmek için önerilir.(14)

Bu taktiğin de bir ürünü olarak, 1987'de İngiltere'de Bill Hunter'ın grubu ile Paraguaylı bağımsız genç Troçkist bir grup LIT-CI'ye katılır.(15)

LIT-CI, kuruluşundan itibaren bir dizi politik kampanya örgütler ve sürdürür. İlk kampanyasını ise Malvinas krizinde İngiltere'ye karşı Arjantin'in zaferi için gerçekleştirir. Bu kampanya ile birlikte bir yandan İngiliz ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadele verirken, bir yandan da Güney Amerika'da yükselen anti-emperyalist sürece müdahale eder. Bu müdahalede elbette LIT-CI'nin en güçlü seksiyonu olan Arjantin partisi (MAS)'nin payı belirleyicidir.

Arjantin'de diktatörlüğün 1982'de çöküşünden sonraki durum MAS'ın kitleler içinde etkiye sahip bir partiye dönüşmesi için fırsat sunduğu için LIT-CI yönetimi bu ülkedeki faaliyeti öncelik verir.(16) Kitle mücadeleleri ve seçimlere katılım süreçleri içinde MAS, Arjantin solunun en güçlü partisi haline gelir. Arjantin tarihinde ilk defa bir Troçkistin bir parlamento üyesi seçilmesini ve hükümete karşı 100 bin kişilik bir muhalefet eyleminin örgütlenmesini sağlar.(17) Ancak, bir yandan da LIT-CI'nin bir Latin Amerika partisi olmanın ötesine geçmesi hedeflenmektedir. Ne var ki, bu hedef, Arjantin'deki sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve diğer seksiyonlarda belirleyici değişimlerin yaşanmaması nedeni ile Moreno'nun ölümüne kadar geçen süreçte gerçekleştirilemez. Öte yandan bu süreç (1982-1987), canlı bir inşa döneminin yanı sıra, gerillacılığa karşı mücadele,

birleşik devrimci cephe anlayışı, slogan ve taleplerin önemi, işçi kitle partileri, sınıf seferberliği içinde devrimci partinin inşa edilmesi gibi temel metodolojik konularda bir netliğe ulaşılmasını sağlayarak, sonraki dönem adına ideolojik ve politik mevziler oluşturur.**(18)**

Fakat yine de Moreno'nun ölümü ilerleyen süreç için oldukça olumsuz bir etkiye neden olacaktır ve 1990'larda LIT-CI ciddi bir kriz yaşayacaktır. Alicia Sagra bu krize ilişkin tespitini şu sözlerle belirtir: "Moreno hayatta dahi olsa muhtemelen LIT-CI bu krize girecekti; çünkü krizin nesnel sebepleri çok güçlüydü... Fakat şüphesiz ki eğer Moreno hayatta olsaydı krizin gelişimi farklı olurdu ve çok daha az kayıp verirdik."**(19)**

Moreno yoktu... Ve LIT-CI bu krizle bu öznel faktörün etkisinde baş etmeye çalışacaktı.

MAS Krizi: LIT-CI'nin Gücü, Güçsüzlüğüne Dönüşüyor

Arjantin'deki devrimci durumun yükselişi ile birlikte bu partinin önderliğinde gelişen oportünist eğilimler doğrudan LIT-CI'yi etkilemeye başladı.**(20)** Bir yandan önderlik yetersizliği öte yandan gelişen devrimci süreç Arjantin partisini "iki uçlu bir oportünizm"e itti.**(21)**

Bu oportünizmin bir ucu, seçimci bir çizgiye varıyor; ancak 1987 seçimlerinde parlamentoya sokulan iki milletvekili başarısının yarattığı etki altında saklanıyordu. Oysa bu başarı, tüm parti faaliyetlerini seçim kampanyaları doğrultusunda odaklayarak, seçim kampanyalarını da oy toplamak hedefine yönelterek gerçekleştirilmişti. Diğer yandan, Parti, Komünist Parti ile ittifaka girerek Halk Cepheci bir konuma doğru ilerliyordu. Tüm bunlar seçim sonrası patlak veren kitle eylemleri karşısında hazırlıksız ve cevapsız kalınmasına neden oldu.**(22)**

Bu hatanın bilançosu çıkarılmadan, oportünizmin ikinci ucuna da savrulan bir çizgiye kayıldı: MAS önderliği ülkede devrimci bir bunalımın başladığı tespitini yapıyor ve partinin önüne acil görev olarak iktidarı ele geçirmeyi koyuyordu. **(23)**

Bu hedef mevcut kadrolarla, yeni perspektif doğrultusunda yeniden örgütlenmeyi beraberinde getiriyor ve böylece zamanla bürokratik yöntemlere başvuran bir Bonapartist önderlik yaratılıyordu. LIT-CI önderliği bu sürece müdahale edemiyordu; çünkü önderliğin belkemiğini esas olarak Arjantinliler oluşturuyordu. Arjantin MAS'ı, yalnızca LIT-CI'nin en güçlü seksiyonu değildi, aynı zamanda merkez gücü olmuştu ve bu andan itibaren LIT-CI'nin güçsüzlüğünü sergiliyordu.

Temmuz 1989'da toplanan LIT-CI'nin II. Dünya Kongresi, bu "hayaller" in doğrultusunda, Arjantin'de acil bir Ekim devrimi ve dünya ölçeğinde benzer devrimler öngören bir karar kabul etti. Ancak gerçeklik tamamen farklıydı: Arjantin'de iktidar ele geçirilemeyeceği gibi, bunun olabilirliğini kanıtlayan bir politik süreç yaşanmayacaktı. Dünya ölçeğinde ise, 1987'de başlayan Doğu Avrupa devrimleri, MAS önderliğinin öngördüğü gibi "Ekim devrimleri" değil, "Şubat devrimleri" ne benzer bir süreç izleyecekti. **(24)**

Kriz bu aşamada patlak verdi. Uluslararası Yürütme Komitesi Temmuz 1991'de, MAS önderliği ve onun ağırlığındaki Uluslararası Sekreterliğin izlenimci, maceracı, halk cepheci ve Ulusal Troçkist eğilimlerini eleştiren bir "Antitez" dokümanı kabul etti. Ardından, Uluslararası Sekreterlik'te değişiklik yaparak eski çizgiden uzaklaşma yolunda önemli bir adım attı. Aynı dönemde toplanan MAS Kongresi'nde önderliğin çizgisi oportünist sapma olarak belirlendi ve yeni bir önderlik seçildi. MAS ve LIT-CI'deki bu sapmaları düzeltme ve yeniden inşa girişimlerine, Morenist Eğilim olarak örgütlenen eski MAS önderliği ise son derece olumsuz bir tepki verdi. MAS içinde bir kopma hareketi örgütledi ve parti binalarını işgal ederek tüm malzemelere el koydu, pek çok yerde şiddete başvurdu ve devrimciler arasında geçerli olmayan yöntemler uyguladı. Bunun sonucu, Morenist Eğilim, MAS ve LIT-CI önderliğince "parti düşmanı, küçük burjuva sapma" olarak tanımlanarak, LIT-CI'den ve buldukları tüm seksiyonlardan ihraç edildi. **(25)**

Böylelikle kriz doruk noktasına ulaştı. Ancak elbette yaşanan bu kriz LIT-CI'ye ve MAS'a özgü değildi. Tersine, tüm sol örgütleri etkileyen bir süreçten geçilmekteydi. Emperyalizm, bir yeni silah olarak demokratik gerici politikasını kullanıyordu ve bunla hem dünya çapındaki devrimci süreçlerin önünü tıkamayı başarıyor hem de solun çoğunluğu üzerinde bir tahribat yaratıyordu. Bu tahribat çoğunluk için sosyalizm hedefini ve iktidar mücadelesini terk etmek anlamına geliyordu. MAS'ın işçi sınıfı içinde inşayı terk eden seçimci oportünizmi de bu durumun bir ürünüydü. **(26)**

1992'de toplanan IV. Dünya Kongresi'nin önünde artık yeni bir görev vardı: LIT-CI'nin yeniden inşası. Enternasyonal karşı karşıya bulunduğu sorunları şu başlıklarla somutlamıştı: Son üç yıla egemen olan hareketçi anlayış aşılmalı, dünyanın içine girdiği yeni evre teorik ve politik olarak analiz edilmeli, bu temelde yeni bir program belirlenmeli ve bir bütün olarak Enternasyonal bir yeniden inşa sürecine sokulmalıydı. Fakat bütün bu sorunların kongre süresi içinde çözümlenemeyeceği gerekçesi ile IV. Kongre, belirli bir analiz ve tartışma sürecinden sonra yeni bir dünya kongresi toplanmasına karar verdi. **(27)**

Ve Temmuz 1994'te düzenlenen 5. Dünya Kongresi'yle birlikte LIT-CI'nin yeniden inşa süreci başladı. Bu aynı zamanda teorik, politik ve metodolojik planda bir geleneği geri kazanma süreciydi. **(28)**

LIT-CI'nin Yeniden İnşası

LIT-CI yeniden inşa perspektifinin damgasını vurduğu 5. ve 6. Dünya kongreleri arasındaki süreç, aynı zamanda ciddi nesnel koşullarla belirlenmekteydi. Bunlar arasında, Meksika'daki Chiapas mücadeleleri, Bosna'daki gelişmeler, Avrupa'da yükselen seferberlikler ve dahası Brezilya partisi PSTU'nun kaydettiği ilerlemeler sayılabilir...

Bosna'ya işçi yardımı kampanyası, merkez yayın organı Correo Internacional'in

uzun bir aradan sonra yeniden düzenli yayınlanır hale getirilmesi ve İşçi Enternasyonalı adlı merkezle "Girişim Komitesi" kurulması harekete hem bir yandan canlılık taşımış hem de Küba, Bosna, Güney Amerika ve Doğu Avrupa'daki gelişmeler üzerine merkezileştirici analizlerin yapılabilmesi olanaklı olmuştur.

Hareket bir yandan Ortodoks Troçkist saflarda yaşanan dağınıklığı aşabilmek için birleşik cephe taktikleri uygulayarak yeniden bir referans olabilmek çabasına girişirken, diğer yandan sınıf mücadelesinin yeni merkezleri görünümü kazanan Ortadoğu, Kafkasya ve Latin Amerika gibi bölgelerde inşayı olanaklı kılacak girişimlere yöneliyordu. Öte yandan LIT-CI'yi 90'lı yıllar boyunca bir fetret döneminin eşğine getiren nesnel gelişme ve basınçların belirleyici etkisinden sıyrılabilmek kolay olmayacaktı.

80'li yıllarla birlikte başlayan neoliberal dalganın siyasi, ekonomik ve toplumsal planda yol açtığı alt üst oluşun basınçlarına sağlıklı yanıtlar geliştirebilmek zorlu bir görevdi. Panorama, Moreno'nun Ortodoks Troçkist hareketi merkezi bir uluslararası örgütte bir araya getirme çabalarının yoğunlaştığı dönemden farklılıklar arz ediyordu. Pek çok Troçkist parti ve kadro bu döneme damgasını vuran zihinsel kaosun etkisiyle çoktan barikatın karşı tarafına geçmişti.

90'lı yıllar boyunca LIT-CI'yi parçalanmanın eşğine taşıyan oportünist dalganın yol açtığı yıkımın sayısal bilançosu, binlerce kadro düzeyinde unsur ile onlarca ulusal örgütün kaybını ortaya koymaktadır. LIT-CI'nin yeniden inşası görevi, akımın, ikinci, üçüncü ve hatta dördüncü düzeydeki önderlerinin ellerinde kalmıştır. Moreno'nun ölümünün ardından bir yandan tasfiyeci dalgaya karşı koyabilmek ve diğer yandan da yeni bir önderlik inşa etmek için neredeyse başlangıç noktasına dönmek gerekmiştir. Ortodoks Troçkist akımı var eden tartışmaların ve yöntemlerin tabiri caizse yöntemsel klasiklerin yeniden kuşanılmasını gerektiren bu süreçte, hareketi yeniden uluslararası bir örgüt olarak toparlamayı olanaklı kılan bu kadroların süratli sınıf mücadelesi gelişmelerine devrimci programatik yanıtlar geliştirebilmeleri ve örgüt içi tartışmaların demokratik bir işlerlikle sürdürülmesine uygun bir zemin sağlamaları eşitsiz bir seyir izler.

Bu durumun izlerini 7. Dünya Kongresi'nde bulmak mümkün. LIT-CI Uluslararası Sekreterliği (US) bu kongreye sunduğu uluslararası durum dokümanında, *"SSCB'nin yıkılması dünya işçi sınıfı adına büyük bir yenilgi oluşturmuş, bu yenilgi emperyalizmin önündeki en büyük engel olan işçi devletlerini ortadan kaldırmış ve böylece emperyalizm "küreselleşme" politikalarıyla yarı-sömürge ülkeleri rahatça yeniden sömürgeleştirebilme olanağını elde etmiştir"* tespitinden hareket ederek, o güne dek Stalinist bürokrasiye, biri "ilerici", öbürü "gerici" ikili nitelik atfeden Mandelistleri andıran bir hat geliştirir.

Gerçekte o dönemde, bu kongreye sunulan US tezlerinin iddia ettiği gibi yalnızca dünyada emperyalizmin başıboş, frensiz küreselleştirme ve sömürgeleştirme saldırılarına ve başarılarına değil, giderek şiddetlenen ve derinleşen bir devrimci seferberlikler sürecine tanık olunmaktadır.

Diğer yandan, Latin Amerika'da emperyalizmin pek çok ülkeyi yeniden sömürgeleştirme yolunda ciddi mesafeler kat ettiğini ileri süren Tezler, karşımıza politik egemenliklerini yitirmiş sömürgeler tablosu çıkarmaktadır. Üstelik bu sömürge tanımını 19. yüzyılın "komprador burjuvazi" ve "sömürge valisi" figürleriyle gerçekleştirmektedir. Dahası doküman bunun emperyalist aşamanın içinde "yeni bir döneme" tekabül ettiğini, bir önceki yarı-sömürgeler dünyasından "nitel" olarak farklı olduğunu iddia etmektedir. Diğer yandan Latin Amerika'da bir fenomen haline gelecek Hugo Chavez, Evo Morales ve Raphael Correa önderlikleri gibi ulusalcı hükümetlerin oluşması olgularının yeniden sömürgeleşme tezleriyle ciddi çelişkiler arzettiği kısa sürede açığa çıkacaktır.

Oysa Ortodoks Troçkist akım ve Moreno, emperyalizmin yarı-sömürge ve bağımlı ülkelere yönelik politik saldırısını tanımlamak amacıyla geliştirdiği son derece etkin bir kavram kullanmaktadır: **demokratik gerici**. ABD emperyalizmi Vietnam'da aldığı yenilginin etkisiyle ve başta Latin Amerika olmak üzere pek çok ülkede kurulmasına öncülük ve yardım ettiği askeri diktatörlükler ile Bonapartist baskı rejimlerinin yükselen kitle hareketleri karşısında giderek zayıflaması gerçeği karşısında, 1970'lerin sonlarından itibaren yarı-sömürge ve bağımlı ülkelere yönelik işgal ve askeri darbe politikalarından uzaklaşarak denetimli burjuva demokrasilerinin kurulması uygulamasına yönelmiştir. Bu politikayla

kitlelerin demokratik muhalefeti emperyalist merkezlere bağımlı burjuva önderliklerin çevresinde toplanmış, sınıf mücadelesinin yükselişi engellenebilmiş ve kurulan burjuva demokratik rejimlerin (Bonapartist özellikler taşımakla birlikte) sayesinde kitle önderlikleri kapitalist rejimin içine çekilmiştir.

2000'lerin başında ABD'nin Afganistan ve Irak işgalleriyle başlayan yeni saldırısı ve buna karşı Ortadoğu'da gelişen kitle mücadeleleri bu kez yeni bir sorunsalı beraberinde getirir; İslamcı hareketler karşısında devrimci tutum. LIT-CI önderliği ABD emperyalizminin saldırganlıklarına karşı bu ülkelerin savunusu ve emperyalizmin askeri ve politik yenilgisi doğrultusunda sağlıklı pozisyonlar geliştirerek başarılı bir sınav verse de, Uluslararası Sekreterlik'in konuya ilişkin dokümanları, emperyalist saldırıya karşı İslamcı akımlarla işbirlikleri konusunda ve bir bütün olarak İslamcı akımın emperyalizm karşıtı konumu hakkında ciddi bir tartışmanın doğmasına yol açar. İslamcı hareketlere yönelik yanlış tahlil ve tespitler, Pakistanlı devrimci Marksistleri Taliban hareketine katılmaya davet etmeye, Lübnan'da "tüm iktidar Hizbullah'a" sloganını ileri sürmeye varan hatalara neden olur.

Dünya durumunun analizine ilişkin "aşamalar" tespitleri, LIT-CI'nin inşasının Latin Amerika'ya odaklanması gibi noktalar, bu dönemde tartışma yaratan diğer konu başlıklarıdır. Ne var ki, tüm bu tartışmalara damgasını vuran olgu, büyük tarihsel olayların sınavından geçmemiş ve dolayısıyla hatalar yapması pek muhtemel olan LIT-CI önderliğinin, tartışmaları demokratik bir zeminde ele almaktansa, idari tedbirlerle sorunları "çözme" yöntemine girişmiş olmasıdır. Bu tutumun sonucu, enternasyonal içerisinde eleşirel havanın boğulması ve önderliğin hatalı politik tutumlarına müdahale imkanlarının giderek azalmasıdır. Bunun bir diğer sonucu ise, aralarında bugünkü UBK bileşenlerinin de bulunduğu, Ortodoks Troçkist geleneğe samimi olarak bağlı birçok kesimin ve kadronun, Enternasyonal'den uzaklaştırılması, birçok seksiyonun tahrip olması ve/veya imha olmasıdır.

8. ve 9. Dünya Kongreleri, LIT-CI'nin yeniden inşasının tamamlandığı ve artık uluslararası inşa açısından yeni bir evreye sıçrandığı tespitiyle belirlenir. Söz konusu iki DK arasındaki dönemde Latin Amerika'daki halk cephesi karakteri

taşıyan küçük burjuva önderliklere karşı ilkel pozisyonlar geliştirilir. Haiti ve Lübnan'a yönelik BM işgaline, Filistin ve Irak direnişlerine yönelik destek kampanyaları, Venezüella, Bolivya, Brezilya gibi ülkelerde işten çıkartılan mücadeleciler işçi önderlerinin -uluslararası sendikal ilişkilerin seferber edilmesi suretiyle yeniden işbaşı yapmalarını sağlamaya dönük kampanyalar- etkinlik alanını genişletmiştir. UİT-Cİ ve CİTO'nun kimi sektörleri gibi 90'lı yıllarda yaşanan alt üst döneminde hareketten kopan bir dizi akım yeniden LIT-Cİ saflarına katılmışlardır.

Hareketin bir toparlanma evresine girmesi bir olumluluğa işaretse de, Ortodoks Troçkist hareketi 40 yıllık bir mücadele ve metot birikimiyle bir uluslararası güç haline dönüştüren Moreno önderliğinin etki alanının yeniden elde edildiğini iddia etmek fazlasıyla iyimser olur. Bunun başlıca nedeni, sınıf mücadelesinin çetrefilli sorunlarına anında devrimci yanıtlar geliştirebilecek pekişmiş devrimci önderliklerin, bizzat Moreno'nun ifade ettiği gibi ancak uzun zaman dilimleri içinde ve büyük seferberlikleri yöneterek açığa çıkacak, sınanacak ve pekişecek olması gerçeğidir.

IV. Enternasyonal'in Yeniden İnşası

Günümüzde LIT-Cİ, uzun ve yıpratıcı bir dağınıklık dönemini geride bırakarak Ortodoks Troçkizmin sürekliliğini temsil eden başlıca uluslararası merkezlerden biri konumuna erişmiştir. Ne var ki, Ortodoks Troçkist hareketin 50'li yıllardaki konumunu fazlasıyla andıran eşitsiz, bölgesel ve parçalı görünümü karşısında bu güçleri uluslararası bir program ve önderlik çatısında derleyebilecek bir referans konumuna eriştiğini söylemek henüz mümkün değil. Son yıllarda aralarında Uluslararası Birlik Komitesi (UBK) oluşturan Türkiye'den *İşçi Cephesi* ve İspanya'dan *Lucha Internacionalista* örneğindeki gibi Latin Amerika'dan Avrupa'ya bir dizi irili ufaklı akımın benzer yöndeki çabalarına tanık olunmakta. Bu parçalı ve fakat dinamik süreç aynı zamanda Ortodoks Troçkist hareketin önünde açılmakta olan alanın genişliğine de işaret etmekte. Daha önce LIT-Cİ saflarından çatışmalı bir biçimde ayrılan bir dizi Ortodoks Troçkist partinin bugün yeniden LIT-Cİ saflarına katılmış olması örneğindeki gibi umut verici adımlar atılabildiyse bu, daha üst düzeyde bir kümeleşmenin ve önderlik inşasının pek ala

önümüzdeki dönemde de olanaklı olabileceğini göstermektedir. Dahası, bu dinamiğe uygun zemin sunan nesnel alametler, 2008 yılından itibaren yaşanan ekonomik bunalım koşullarında dünya düzeyinde yaygınlaşan sınıf seferberlikleriyle daha da bir belirginleşmeye başlamıştır.

Ortodoks Troçkist anlayışın önünde geçmiş birikimlerin ışığında doldurulması gereken bir alan belirmeye başlamıştır. Ne var ki bu kritik eşikte bir dizi olumsuz etmenin aşılması gerekecektir. Özetle, kendini bu akıma yakın tanımlayan partilerin Moreno önderliğinin 1982’de Ortodoks Troçkist hareketi bir araya getiren güçlü ve dinamik koşullardan henüz yoksun olduğunu vurgulamak gerekir. Uluslararası önderliğe sahip bir Bolşevik enternasyonal örgütlenme altında bir araya gelmemiş bir ulusal parti hangi güce sahip olursa olsun kaçınılmaz olarak her defasında daha fazla hatanın içine gömülecek dahası, geçmiş deneyimlerin berrak bir biçimde gösterdiği üzere hataların hatası olan “Ulusal Troçkizm” hastalığının pençesine düşecektir. Ulusal Troçkizm bir süre sonra kaçınılmaz olarak güçlü karşı devrimci aparatların basıncına maruz kalmayı, DE’nin reddedilmesini oportünist ya da sekter tutumlar eşliğinde yok oluşu beraberinde getirir.

Henüz üstesinden gelinememiş bir dizi politik sorun Ortodoks Troçkist akımın parçalanmış bir görüntüye sahip olmasına yol açmakta. Özellikle Latin Amerika ve Avrupa’da yoğunlaşan UBK girişimi **(29)** deneyimleri yeni IV. Enternasyonalciler ilan etmekten çok, daha üst düzeyde birleşme koşulları olgunlaşana dek ulusal Troçkizm hastalığına karşı geliştirilmiş sağlıklı refleksler olarak okunmalıdır. Gerici önderliklerin kitle hareketi üzerindeki denetimini kırmaya dönük mücadele önümüzdeki süreçte programatik ve örgütsel anlayış düzeyinde ayrışma ve yeniden bütünleşme ihtiyacını dayatacaksa bu ancak DE’nin kuruluş döneminde bizzat Troçki’nin önerdiği yöntemle dayanarak olanaklı olabilir; yani dünya düzeyinde sınıf mücadelelerinin başlıca odaklarına yönelik sorunlara politik yanıtlar geliştirmek, devrimci bir program ve politika ihtiyacına yönelik politik çalışmayı derinleştirmek, yürütülecek ortak faaliyetlerin ve tartışmaların yeni yakınlaşmaların ve birleşmelerin kapısını açacağını öngörerek bu süreci derinleştirmek.

Her türden sınıf mücadelesine müdahale ederek, kitle seferberlikleri içinde devrimci partiyi inşa çabasına girişmiş ve bu seferberliklerin öncüleri karşısında karşı devrimci, reformist ve toplumsal hareketçi önderliklere karşı uzlaşmaz bir savaşım yürütmekte olan Ortodoks Troçkist akımlar bir yandan da sınıf mücadelesinin ortak sorun ve ihtiyaçlarından hareketle eylem birliklerinden birleşmeye uzanan bir arayış içindedirler.

DE'yi devrimci temellerde yeniden inşa etmeye dönük stratejik hedefin gerçekleştirilebilmesi için uygun koşulların oluşması, büyük ölçüde Ortodoks Troçkist hareketin krizini aşmasıyla doğru orantılı olacaktır. O halde Nahuel Moreno'nun, Troçkist akımların yüzleştikleri krizlerin aşılabilmesi için "*Her zamankinden fazla Marksist olmak, daha fazla işçi sınıfına sarılmak ve her zamankinden fazla enternasyonalist olmak*" (30)şiarı "her zamankinden fazla" güncelliğini korumaktadır.

Dipnotlar:

1.) Nahuel Moreno y Mercedes Petit, *Nuestra experiencia con el lambertismo*, Colección Inéditos de Nahuel Moreno, s. 125.

2.) Lev Toçki, "Dördüncü Enternasyonal'in Bayrağı Altında", *Geçiş Programı*, Kardelen Yayınları: İstanbul, 1992, s. 47.

3.) Lev Troçki, *Savaş ve Dördüncü Enternasyonal*, <http://www.marxists.org/turkce/trocki/1934/haziran/10.htm>.

4.) Nahuel Moreno, "LIT-CI Kuruluş Tezleri, Tez: 10", *Mesafe*, sayı: 6.

5.) DE içinde Ortodoks hattı savunan ve Moreno'nun önderliğinde Bolşevik Hizip adıyla örgütlenen sektörler Nikaragua Devrimi karşısında FSLN önderliğine

politik değil ama askeri destek çizgisini benimsemişlerdi. Ülkede yaşanan iç savaş karşısında sosyalist devrimi ilerletmek için Simon Bolivar Uluslararası Tugayları (SBUT) adlı birlik oluşturuldu. SBUT çoğunluğu Kolombiya, Panama, Ekvator, Bolivya, Arjantin ve Şili'den gelen 1500 gönüllü devrimciden oluşmakta ve finansal gücünü gerçekleştiren politik kampanyalar ve sendikaların yardımlarından almaktaydı. İleriki yıllarda kendi yoldaşlarına karşı FSLN önderliğine destek politikasına girişen DE/BS önderliği bu tugayların içi boş bir propaganda aracından başka bir şey olmadığını ve gerçekte asla çarpışmalara girmemiş olduğu yalanını ileri sürecekti. Gerçekte Tugay, yalnızca başkent Managua'nın FSLN birlikleriyle kurtarılmasına katılmamış, dahası güney cephesinde belirleyici roller üstlenerek, Bluefields kentini de kurtarmış, burada devrimci program doğrultusunda sınıf yönetim organları ve sendikalar kurmaya girişmişti. Başlangıçta bizzat FSLN önderlerince Managua'da alkışlarla karşılanan Tugay üyelerinin BS'nin de desteğiyle tutuklanarak sınır dışı edilerek Panama'daki işkence tezgâhlarına yollanışının ana gerekçesi tam olarak buydu. Gelişmeler uluslararası Troçkist hareketi politik/programatik ve moral düzeyde geri dönüşsüz bir yol ayrımına taşıdı.

6.) *Coleccion Ineditos de Nahuel Moreno*, Ediciones Crux Buenos Aires Argentina, "Nuestra experiencia con el Lambertismo", Nahuel Moreno, Mercedes Petit, 1986, s. 134-135.

7.) Polonya'daki Stalinist Birleşik İşçi Partisi.

8.) "Dördüncü Enternasyonal Kuruluş Kararları-Önsöz", *Mesafe* sayı: 6.

9.) LIT-CI, Bolşevik Hizip'in ve Lambertizmin iki önemli önderi olan Peru'dan Ricardo Napuri ile Venezuela'dan Alberto Franceschi'nin katılımıyla toplanan uluslararası bir toplantının sonucunda oybirliği ile kendisini yeni bir enternasyonal örgütün Kuruluş Konferansı haline dönüştürmeye karar vermiştir. Tüzüğü ve kuruluş tezleri bu konferansta kabul edilmiştir. (Ayrıntılı bilgi için bkz: Alicia Sagra - "A biref outline of the history of LIT-CI", www.litci.org)

- 10.) Lefebvre'in Mantık eserindeki, "Bilgi, gerçektir" cümlesine atıf.
- 11.) Nahuel Moreno'nun LIT-CI Kuruluş Konferansı'ndaki Konuşması (1982).
- 12.) N. Moreno, "LIT-CI Kuruluş Tezleri", *Mesafe*, sayı: 6.
- 13.) Moreno'nun LIT-CI Kuruluş Konferansı'ndaki Konuşması (1982).
- 14.) Moreno, "Dünya Durumu Üzerine Tezler", 1984
- 15.) Alicia Sagra, "A brief outline of the history of LIT-CI", www.litci.org.
- 16.) A.g.e.
- 17.) A.g.e.
- 18.) Yusuf Barman, "Enternasyonal Yönelişimiz". (On beş yıl önce Yusuf Barman tarafından ortodoks Troçkizminin o dönemdeki bildirgesi olarak hazırlanan bu metin özgün haliyle hiçbir basılı yayın organında yayımlanmadı, ama pek çok metnin ve makalenin hazırlanmasına çerçeve ve temel oluşturdu.)
- 19.) Alicia Sagra, *a.g.e.*
- 20.) Barman, *a.g.e.*
- 21.) A.g.e.

22.) *A.g.e.*

23.) *A.g.e.*

24.) *A.g.e.*

25.) *A.g.e.*

26.) Alicia Sagra, *a.g.e.*

27.) Barman, *a.g.e.*

28.) Alicia Sagra, *a.g.e.*

29.) Bu girişim, LIT-CI'nin aktardığımız bugünkü koşullarına yönelik değerlendirmesini "bürokratik bir önderlik anlayışı ve politik ve metodolojik açıdan hatalı bir süreç" tespiti odağında yapmaktadır. DE'nin yeniden inşası yolundaki bu engelin giderilmesi ve sahip olduğu programatik ve örgütsel mevziilerden ötürü bu inşadaki motor güçlerden biri olan LIT-CI'nin dönüştürülmesi hedefi ile UBK'yı oluşturmuştur. UBK Kuruluş Deklarasyonu'nda, LIT-CI ve seksiyonlarına ve diğer tüm enternasyonal devrimci güçlere, "uluslararası önderliğimizin IV. Enternasyonal'i 30'lu yıllarda inşa etmek için kullandığı araçları temel alarak" güç birliği çağrısında bulur. Bu güç birliğinin üç temelde sürdürülmesi öngörülür:

a. Ortadoğu ve Latin Amerika başta olmak üzere, emperyalizme karşı işçi sınıfının ve halkların mücadelesini körüklemeye dönük farklı kampanyalar yürütmek ve dünya sınıf mücadelesinin temel sorunlarına ortak yanıtlar geliştirmek. b. Bu faaliyetlerin sıcaklığıyla, IV. Enternasyonal'in ve tüm dünyadaki Troçkist

partilerin inşasına dair temel politik sorunları tartışmak. c. Bu faaliyetlerin ve yürütülecek tartışmaların yeni yakınlaşmaların ve birleşmelerin kapısını açacağını öngörerek bu süreci derinleştirmek. (“UBK Kuruluş Deklarasyonu”, Ekim 2009, *İşçi Cephesi*, <http://iscicephesi.net/enternasyonal/619-ubk-kurulus-deklarasyonu>)

30.) *Marxismo Vivo*, Edición Especial 2007, Instituto Jose Luis y Rosa Sundermman; Martin Hernandez: “A 20 Anos de su muerte, algunas reflexiones sobre el ‘morenismo’”, s. 17.